

»Jeg gør bare alt for at ligne ham!«

Af Navarana Jeppesen

Da jeg var 7 år og gik i 1. klasse, kom jeg en dag hjem fra skole og fortalte min mor, at jeg havde tævet en jævnaldrende pige, så »blodet flød«. Min mor spurgte bestyrtet, hvad hun dog havde gjort mig. »Jo,« svarede jeg, »hun sagde, at min morfar er berømt!« »Nå,« sagde min mor, »derfor behøvede du jo ikke at tæve hende«. »Jeg ved jo ikke, hvad det betyder, og jeg synes, det lyder grimt!«. Min mor forklarede så hvad en berømt er for noget. »Nå, du mener, sådan nogle kendte som Jesus og Ib Schønberg,« svarede jeg forstående.

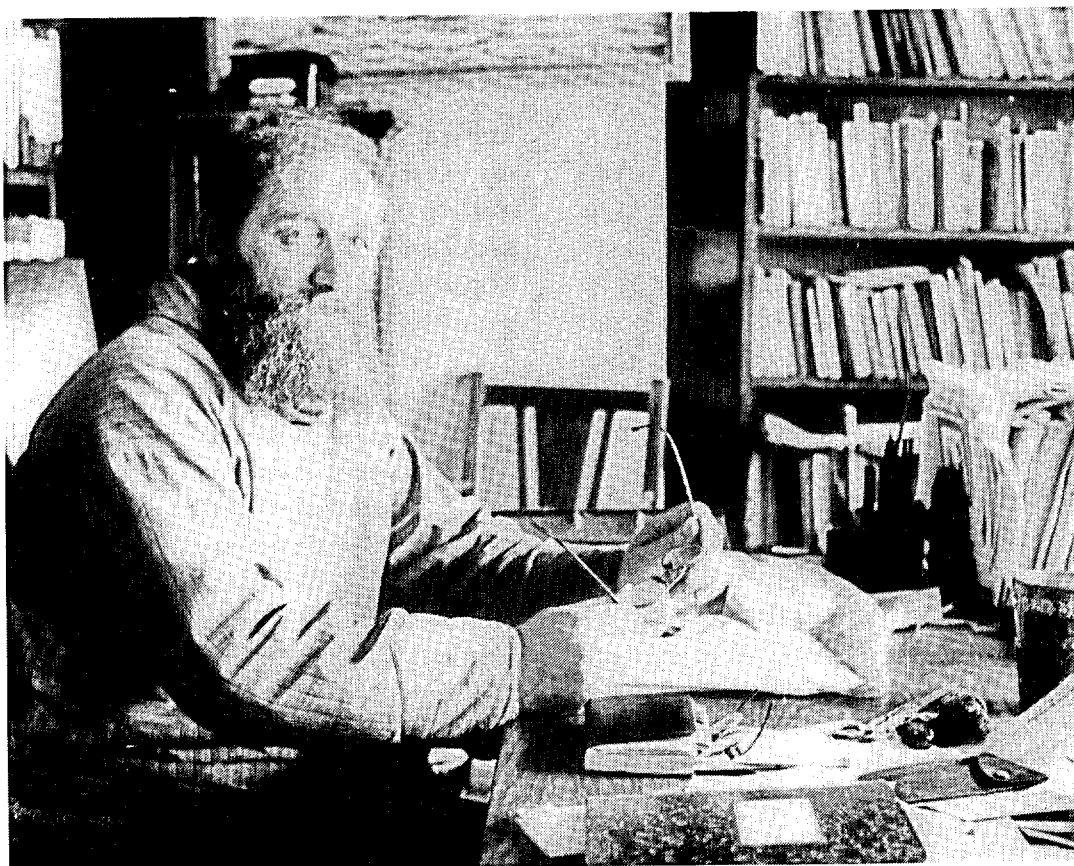
Ja, det gik først ret sent op for mig, hvad det ville sige at have en berømt morfar. Heldigvis. Jeg er siden mit 6. år vokset op i min morfars barndomshjem i Nykøbing Falster med min mor og hendes 2 vidunderlige fastre, d.v.s. jeg blev meget forkælet! Der var altid én, der gad lege, læse eller på anden måde beskæftige sig med mig. At mine to tanter var ugifte og uden børn gjorde aldeles ikke min barndom mindre lys! Jeg var simpelthen »deres« barn.

Og vi fik alle sammen brev fra min morfar 1 gang om ugen, og så var der

»Du ligner en rigtig helt«, betroede Navarana sin morfar efter bilubeldet i 1956. Peter Freuchen og Pipaluk ombord på »Bergenfjord« på vej hjem til Danmark.

højtlesning og grin, for de breve var altid morsomme og optimistiske. Vi fik gerne et brev hver, og var en af os syge, fik vi brev flere gange om ugen. Og pakker sendte han hjem fra USA. Jeg glemmer aldrig, at jeg fik et par rigtige cow-

Peter Freuchen var en produktiv skribent. Her er han i gang med arbejdet.

boy-bukser, længe før alle andre gik i sådan noget. Jeg blev drillet lidt af mine legekammerater, men det var jeg vant til. Det var jo ret ualmindeligt dengang, at »man« var mørklødet og havde mørkt hår. Jeg opdagede ret hurtigt, at nogen af de andre børn *skulle* lege med mig, fordi deres forældre syntes, det var spændende, at de kendte Peter Freuchens barnebarn. Og børn er jo ubarmhertige, ofte var de trætte af at blive påtvunget mig, og fortalte mig så, at jeg lugtede af fisk og var snavset. Men jeg

havde da mange legekammerater, som jeg var glad for. Især havde jeg, fra jeg var 7 år, til jeg var 10, en lille ven. Vi var sammen hver dag. Desværre blev han dræbt ved en ulykke, kun 12 år gammel, og min morfar skrev hjem hver dag til mig i lang tid efter. Jeg har stadig det første brev, han skrev, jeg læser det stadig af og til, den varme og forståelse for, hvad det vil sige at miste en man holder af; ja, det kan ikke beskrives. Det brev har ingen andre læst, det er et af mine mest værdifulde ejendele.

Nå, men det var jo ikke kun brevene, han sendte også postkort hjem til mig, fra hver by, han besøgte på sine rejser. Og de var altid på rim!

Ca. 1 gang om året kom min morfar til Danmark. Og *det* var jo altid anledning til stor glæde i Nykøbing! Hver gang var min mor og jeg i København for at modtage ham, når han kom med Amerikabåden. Vi stod på kajen og vinkede sammen med alle de andre, der skulle hente deres pårørende. Min morfar havde altid en stor velkomstskare, der stod og ventede på ham. Bl.a. kan jeg huske vor store skuespillerinde Berthe Quistgaard, Sigfred Pedersen, dennes kone Else, journalister og fotografer fra Politiken og så – mig selv! Ih, hvor var jeg genert. Min morfar stod gerne oppe ved siden af kaptajnen og lod som om han slet ikke så efter min mor og mig. Hans skuffelse ville have været alt for stor, hvis vi ikke havde været der. Og det var ret så irriterende, at der var journalister og andre, der styrtede om bord for at komme først til at tale med ham – han var jo MIN morfar, og jeg syntes, at han kun kom hjem for min skyld, hvilket måske ikke var helt galt tænkt!

Han boede altid i længere tid hos os i Nykøbing, hentede mig fra skole hver dag, lærte mig at bruge kniv og binde knuder og meget andet. Min mor og jeg var med til næsten alt, når han var i København. Vi boede så hos min morfars sidste hustrus mor i Skodsborg, en sød ældre dame, der helt betragtede min mor og mig som barnebarn og oldebarn.

Jeg kan huske, måske var det i 1955, jeg var 9 år dengang, at min morfar

skulle optræde i Cirkusrevyen hos Den Gyldenblonde i 12 aftener i træk. Og min mor og jeg var med hver gang. Vi hørte de samme fortællinger hver aften, og hver gang sagde min morfar noget med, at hans barnebarn sad i salen, og projektøren blev sat hen på os, vi sad på klapstole lige ved orkestret, og hver gang blev jeg så genert.

Og vi var med i Tivoli. Det var efter han havde vundet de 64.000 \$. Der blev lavet en quiz af Svend Pedersen. Om eftermiddagen, inden den store optræden i koncertsalen, blev min morfar konfronteret med spørgsmålene, fik vist de genstande, han skulle »gætte« hvor stammede fra. Det ville jo ikke være så heldigt, hvis han svarede forkert! Men han kunne besvare *alle* spørgsmålene rigtigt ved denne »generalprøve«!

Det var selvfølgelig sjovt at være sammen med alle de mennesker, min morfar kendte, og at komme rundt til alt det, min morfar var engageret i, men allerdøjligst var det, når vi var »alene«, enten i Skodsborg eller i Nykøbing. Især var det spændende, når han lukkede sin store kuffert op og uddelte gaver. Han havde gaver med til alle, men selvfølgelig flest til mig! – Og den bedste fødselsdag, jeg kan huske, var, da min morfar var med til min 10-års fødselsdag med alle mine gæster. Han sad med ved bordet og legede med os hele eftermiddagen. Iøvrigt drak han altid chokolade med flødeskum, når der var nogen i familien, der havde fødselsdag.

Engang, da vi var ude at køre tur med hele familien, blev vi impliceret i et skrækkeligt biluheld. Vi blev alle ret så kvæstede, og min morfar havde plastre

Med et lunt smil stikker Freuchen checken med de 64.000 dollars i lommen. Ved afrejsen fra USA beholdt skattevæsenet en pæn del af beløbet.

og jod i hele ansigtet. Jeg kan huske, at jeg sagde: »Ih, nu ligner du en rigtig

helt!« Og han måtte gå ud fra mit værelse, hvor jeg lå med mine gebrække-

Uden vaklen identificerer Peter Freuchen et metalhylster, hvori han nedlagde en vardeberetning i 1912. Optaget ved festen i Tivoli 1956. Konferencier er Svend Pedersen.

ligheder, for han kom sådan til at grine, og det kunne alle hans brækkede ribben ikke tåle. Ikke desto mindre var han samme aften ude at holde foredrag i Studenterforeningen i Nykøbing, for man skal da overholde en aftale!

En anden gang gik vi tur i byen, og en mand kom rendende og råbte: »Er det ikke Peter Freuchen?« »Nej, bestemt ikke«, svarede min morfar, »jeg gør bare alt for at ligne ham!«

Min morfar fortalte mig ofte om min mormor, som jeg er opkaldt efter. Det var især om morgenen, når jeg løb ind

til ham og kravlede op i hans seng. Så lå vi og snakkede om mange ting. Jeg havde en ret livlig fantasi, og vi lå og fablede om alle de ting, vi skulle foretage os, når jeg blev stor. Især talte vi om, at vi skulle til Thule og besøge min familie. Ingen af disse ting blev en realitet.

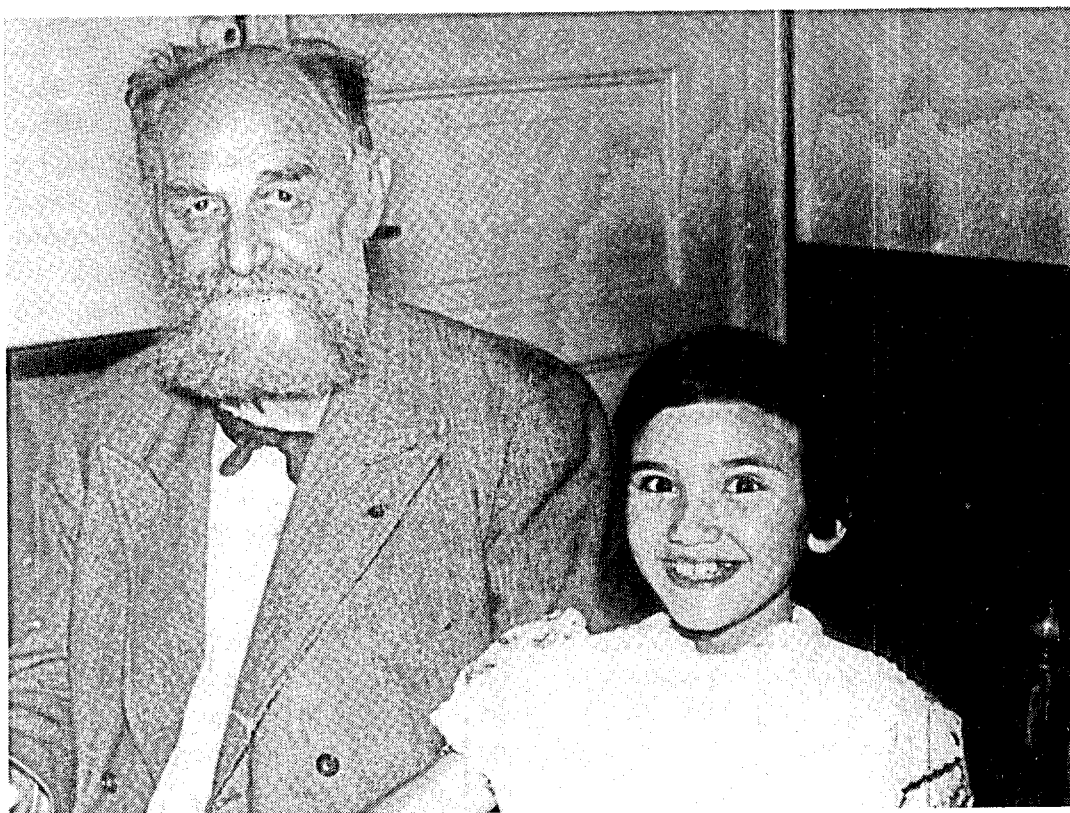
Jeg glemmer aldrig den aften, han døde. »Man« havde glemt at underrette den nærmeste familie, så vi fik underretningen via Pressens Radioavis. Den aften troede jeg, at jeg aldrig mere ville føle glæde. Men den næste dag modtog

jeg et af hans mange postkort, som var skrevet, lige da han ankom til Alaska. Og jeg blev så glad, for jeg kunne indse, at med alle de ting, man kan læse, som han har skrevet, lever han stadig lidt.

Sommeren 1985 var min søn, Peter, og jeg i Thule, hvor jeg besøgte Dundas, som nu desværre er helt mennesketomt – folk er blevet flyttet derfra til den amerikanske base. Dundas er det smukkeste sted i verden, med Dundasfjeldet og alle de ubeskrivelige smukke blomster. – Vi boede 28 dage i Qaanaaq, hos vore slægtninge. Folk fortalte morsomme og dejlige oplevelser, de havde

haft sammen med min morfar. Vi følte os på ingen måde fremmede eller som gæster. Det var en stor oplevelse for os begge. Men den største – for mig – var nok at stå og se op på Dundasfjeldet, hvor min morfars aske er spredt, det sted, han holdt så meget af, hvor han levede sammen med de mennesker, han elskede.

– Jeg tror, det er en lykke, at han ikke oplevede Dundas som en død by. Nu er alle husene rømmede, sømmet til. Ingen bor der mere, hele det skønne område er lagt øde.

Navarana har sin morfar, Peter Freuchen, med til sin 10 års fødselsdag. 1956. De drikker selvfølgelig varm chokolade med flødeskum.